

Ostatnie posiedzenie Rady Ochrony Pracy X kadencji

Program działania Państwowej Inspekcji Pracy w 2020 r.

To główny punkt porządku ostatniego posiedzenia Rady Ochrony Pracy X kadencji 18 grudnia br. Dokument przedstawił główny inspektor pracy **Wiesław Łyszczek**. Podkreślił, że Państwowa Inspekcja Pracy przygotowując program działalności, chce osiągnąć efekt, jakim jest poprawa bezpieczeństwa i poszanowania praw pracowników. Zwrócił uwagę, że przyszłoroczny program działania Państwowej Inspekcji Pracy jest efektem głębokiej analizy prowadzonych kontroli, skarg napływających do Inspekcji, sytuacji na rynku pracy i zmian społeczno-gospodarczych. Przy jego tworzeniu uwzględnione zostały propozycje związków zawodowych, organizacji pracodawców, ministerstw, urzędów centralnych, środowisk naukowych i organów kontroli warunków pracy.

„Od lat naszymi priorytetami są ograniczenie zagrożeń zawodowych, poprawa przestrzegania uprawnień pracowniczych oraz budowanie kultury bezpieczeństwa pracy” – mówił W. Łyszczek. Poinformował, że w przyszłym roku planowane jest przeprowadzenie 72 tys. kontroli. „Inspekcja Pracy uruchomiła wszystkie możliwe zasoby, by zwiększyć liczbę inspektorów pracy, prowadzących kontrole” – zapewnił szef PIP. Dodał, że w Ośrodku Szkolenia PIP kształcą się uczestnicy kolejnych aplikacji. Systematyczne pozyskiwanie nowych kadr pozwoli na realizację kontroli nałożonych na Państwową Inspekcję Pracy przez ustawodawcę. Główny inspektor pracy podkreślił, że prowadzenie kontroli coraz częściej związane jest z badaniem skarg obejmujących złożoną i rozbudowaną problematykę. Dodał, że liczba skarg kierowanych do Inspekcji utrzymuje się na wysokim poziomie.

Zadania priorytetowe dla ochrony zdrowia i życia w środowisku pracy, realizowane w formie kompleksowych działań o charakterze kontrolnym i doradczo-prewencyjnym zostały ujęte w długofalowym programie działań PIP na lata 2019 – 2021. Zakłada on objęcie szczególną formą nadzoru zakładów pracy, w których wystąpiły wypadki przy pracy oraz szczególne narażenie na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Poza długofalowymi kampaniami w przyszłym roku będą prowadzone kontrole w branżach, w których występuje najwięcej zagrożeń. W budownictwie dotychczasowy zakres przedmiotowy kontroli zostanie poszerzony o ocenę przestrzegania przez pracodawców przepisów bhp podczas prac wykonywanych za pomocą żurawi wieżowych i szybkomontujących. Natomiast celem kontroli w zakładach opieki zdrowotnej będzie ograniczenie wpływu zagrożeń związanych z przygotowywaniem, podawaniem i przechowywaniem leków cytostatycznych.

Program przewiduje również kontrole ukierunkowane na eliminowanie działań szkodliwych czynników biologicznych w gospodarce komunalnej oraz ograniczenie zagrożeń w zakładach rolnych i leśnictwie.

Kontynuowane będą kontrole prawidłowości zawierania umów cywilnoprawnych, przestrzegania przepisów o czasie pracy w jednostkach samorządu terytorialnego, urzędach administracji państwowej i korporacjach. Działania kontrolne dotyczące wynagrodzeń obejmować będą również sprawdzenie prawidłowości stosowania przepisów dotyczących obowiązku wypłacania minimalnej stawki godzinowej. Ponadto program przewiduje kontynuowanie kontroli legalności zatrudnienia obywateli polskich i cudzoziemców, kontrole agencji zatrudnienia i przestrzegania prawa wobec pracowników tymczasowych, prawidłowości delegowania pracowników na i z terytorium RP. „Od 2020 r. inspektorzy pracy wezmą pod lupę agencje zatrudnienia prowadzone przez cudzoziemców spoza UE” – zapowiedział szef PIP.

Główny inspektor pracy wspomniał także o nowych zadaniach PIP realizowanych w przyszłym roku nałożonych przez ustawę z 4 października o pracowniczych planach kapitałowych.

Program działania PIP na 2020 r. przewiduje kompleksowe kontrole u pracodawców działających w branżach takich jak: opieka zdrowotna, górnictwo oraz handel. Kontrole podmiotów prowadzących działalność leczniczą obejmą placówki szpitalne i ambulatoryjne. W górnictwie – będą ukierunkowane na ujawnienie nieprawidłowości, które mogą skutkować zagrożeniami dla życia lub zdrowia pracowników kopalń oraz podmiotów świadczących usługi górnicze. W handlu – obejmą realizację postanowień obowiązującej od 2018 r. ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni.

Program PIP zawiera również bogatą ofertę działań prewencyjnych i edukacyjnych. Programy prewencyjne, kampanie informacyjne, szkolenia i doradztwo organizowane przez Inspekcję mają na celu wspierać pracodawców w prawidłowym stosowaniu przepisów prawa. „Przykładamy dużą wagę do ich realizacji, mając świadomość, że propagowanie wzorców bezpiecznej pracy pozytywnie wpływa na podniesienie poziomu bhp” – mówił szef PIP.

Poinformował, że w przyszłym roku będzie kontynuowana strategia pierwszej kontroli. Zwrócił uwagę, że ta forma działalności PIP wprowadzona przez Romana Giedrojcia cieszy się dużym zainteresowaniem pracodawców. Przypomniał, że podczas pierwszej kontroli inspektorzy pracy będą wskazywać pracodawcom nieprawidłowości z zakresu prawa pracy, w tym bhp, dokonają ich analizy prawno-technicznej oraz zastosują środki prawne (decyzje, wystąpienia i polecenia) przewidziane ustawą o PIP. Określą jednocześnie czas na

wyeliminowanie przez pracodawcę stwierdzonych uchybień i nie będą okresowo stosować sankcji, o ile kontrola nie ujawni rażących naruszeń przepisów bhp, a zwłaszcza bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia.

W dalszej części wystąpienia główny inspektor pracy mówił m.in. o kontynuowaniu przez PIP aktywnej działalności na forum międzynarodowym. Realizując działania priorytetowe dla Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC), Państwowa Inspekcja Pracy będzie pełnić rolę koordynatora europejskiej kampanii pn. „Lepsze egzekwowanie wymagań w celu zapobiegania narażeniu na czynniki ryzyka powodujące schorzenia mięśniowo-szkieletowe”. Kontynuowana będzie współpraca z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Inspekcji Pracy, Międzynarodową Siecią Instytutów Szkoleniowych w Dziedzinie Prac oraz z Europejską Agencją Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.

Szef PIP zapewnił, że inspektorzy pracy i pracownicy PIP dołożą wszelkich starań, by w pełni zrealizować zadania przewidziane w programie działania na 2020 r. „Są świadomi misji i pozycji, jaka w ciągu ostatniego stulecia została wypracowana i przypisana naszemu urzędowi. Wiedzą także jak duża jest ich odpowiedzialność za wykonywaną pracę i jak duże są oczekiwania społeczne z nią związane” – mówił W. Łyszczek Podkreślił, że zapewnienie sprawnej i skutecznej realizacji wszystkich zadań wymaga ze strony Państwowej Inspekcji Pracy dużych nakładów organizacyjnych i finansowych. „Liczę, że dodatkowe wysiłki związane z realizacją coraz większej liczby obowiązków i dodatkowe nakłady pracy zyskają adekwatne odzwierciedlenie w budżecie, jaki będzie do dyspozycji Państwowej Inspekcji Pracy w 2020 r.” – zaznaczył.

W dyskusji członkowie Rady podkreślali, że przedłożony program kompleksowo ujmuje wszystkie zadania Inspekcji Pracy przewidziane do realizacji w przyszłym roku. Ocenili go jako interesujący, ambitny i bardzo dobrze przygotowany.

O systemie szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy

W przyjętym stanowisku Rada podkreśla, że niski poziom kształcenia i szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w środowisku pracy nie uświadamia pracodawcom znaczenia tej problematyki dla skutecznego zarządzania firmami, a pracownikom – dla ochrony ich zdrowia i życia. Wpływa to również na wciąż zbyt wielką liczbę wypadków przy pracy i chorób zawodowych związanych z pracą, które – jak oceniła Rada – są dramatem dla poszkodowanych oraz znaczącym kosztem dla budżetu państwa. Zdaniem Rady, istnieje pilna potrzeba podjęcia działań mających na celu poprawę funkcjonującego obecnie systemu szkoleń. Rada uznała za konieczne m.in. określenie zasad funkcjonowania jednostek

organizacyjnych prowadzących działalność szkoleniową w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w ramach systemu oceny zgodności, doprecyzowanie przepisów dotyczących szkolenia bhp w formie samokształcenia, dostosowanie ramowych programów szkoleń okresowych w zakresie bhp do potrzeb zmieniającego się świata pracy, promowanie systemów oceny i nadzorowania kompetencji jednostek edukacyjnych oraz certyfikacji kompetencji wykładowców w dziedzinie bhp.

Zamykając posiedzenie przewodniczący ROP poseł **Janusz Śniadek** podziękował wszystkim członkom Rady X kadencji za udział w realizacji misji i zadań Rady Ochrony Pracy. „Chciałbym, żebyśmy w nowej kadencji Rady spotkali się w możliwie zbliżonym składzie” – mówił poseł Śniadek. Bo – jak dodał – to gwarantuje zachowanie ciągłości i kontynuacji prac Rady.

Pierwsze posiedzenie ROP XI kadencji zostało zwołane na 21 stycznia 2020 r.